

Izklausās aizdomīgi? Met nost! – sākusies kampaņa pret telefonkrāpšanu

Lai pievērstu sabiedrības uzmanību arvien pieaugošajiem telefonkrāpšanas riskiem, Mastercard sadarbībā ar Finanšu nozares asociāciju (FNA) jūlijā rīko informatīvo #viedpircējs kampaņu “Met nost!”. Tās mērķis ir palīdzēt iedzīvotājiem, īpašu uzmanību pievēršot senioru auditorijai, apbruņoties ar zināšanām un saglabāt pārliecību, lai izvairītos no nokļūšanas telefonkrāpnieku lamatās.

Saskaņā ar FNA apkopotajiem datiem*, šī gada piecos mēnešos īstenoti 4 195 krāpšanas gadījumi un lielākā daļa jeb 2 448 no tiem bijuši saistīti tieši ar telefonkrāpšanu. Viena mēneša laikā izveikto telefonkrāpšanas mēģinājumu skaits mēdz svārstīties 300 - 500 gadījumu robežās. Piemēram, šī gada maijā fiksēti 344 šādi gadījumi, izkrāpjot no iedzīvotājiem 647 874 eiro. Kopumā piecu mēnešu laikā telefonkrāpniekiem no iedzīvotāju maciņiem izdevies izkrāpt teju 5,2 miljonus eiro, kas ir gandrīz tikpat daudz, cik visa 2023.gada laikā, kad tika izkrāpti 5,8 miljoni eiro.

Diemžēl ļoti bieži telefonkrāpniekiem izdodas izkrāpt naudu no iedzīvotājiem, kuri ir vecāki par 60 gadiem. Tāpēc kampaņas organizētāji – Mastercard sadarbībā ar FNA un Latvijas bankām – uzrunās seniorus un viņu tuviniekus, informējot, kā laicīgi atpazīt telefonkrāpniekus un mudinot nekavējoties pārtraukt jebkuru aizdomīgu sarunu.

Kampaņas sauklis “Met nost!” aicina uz šķietami nepieklājīgu rīcību telefona sarunas laikā – nomest klausuli jeb pārtraukt sarunu, kas patiesībā ir visefektīvākais un vienkāršākais veids cīņā ar potenciālo telefonkrāpnieku, norāda Armands Onzuls, Finanšu nozares asociācijas padomnieks: “Laiks, kad mūsu seniori devās uz pastu vai lūdza mazbērnu palīdzību apmaksāt rēķinus internetbankā, pakāpeniski paliek vēsturē. Viedpircēja dzīvesstils arvien vairāk ienāk arī vecākās paaudzes ikdienā un tā labi apguvusi karšu maksājumus un interesējas par pirkumiem internetā. Tas ir ērti un droši, bet vienlaikus arī atbildīgi, jo vienmēr jāpatur prātā digitālās finanšu drošības aspekti,” uzsver eksperts.

Arī biedrības “Rīgas aktīvo senioru alianse” (RASA) vadītāja Terezija Mackare uzsver tēmas aktualitāti: “Par finanšu pratību jārunā tāpat kā par veselīga dzīvesveida principiem – atkal un atkal. Tāpat kā kopš bērnības mēs skaidri zinām, ka svešiniekus mājās laist nedrīkst, mūsdienās svešos nedrīkst laist savā bankas kontā, proti, nekādā gadījumā nav jādalās ar saviem bankas datiem pa telefonu. Aizdomīgs zvans ir tā reize, kad droši var atļauties nebūt pieklājīgiem un nomest klausuli.”

Izsludinot kampaņas sākumu, 1.jūlijā norisinājās atklāšanas pasākums, kurā piedalījušies arī RASA biedri. Senioriem bija iespēja satīties ar Valsts policijas Kibernozieģumu apkarošanas 2.nodaļas priekšnieka vietnieci Solvitu Sļadzi, kuras sniedza ļoti praktisku informāciju, kā sevi pasargāt no telefonkrāpniekiem.

Par kampaņas galvenajiem vēstnešiem kļuvuši aktrise Olga Dreģe un režisors un aktieris Valdis Lūriņš, piedaloties video sēriju filmēšanā par tipiskākajiem telefonkrāpnieku paņēmieniem.

Sekot līdz “Met nost!” kampaņas gaitai, plānotajām aktivitātēm, kā arī iepazīties ar informatīvajiem materiāliem ir iespējams #viedpircējs Facebook lapā. Tāpat šīs nedēļas nogalē, 5. un 6. jūlijā, ikviens sarunu festivāla LAMPA viesis būs laipni gaidīts Viedpircējs teltī, lai pārbaudītu savas zināšanas un gatavību saskarsmē ar telefonkrāpniekiem ar interaktīvās Prāta Spēļu viktorīnas palīdzību, par ko dalībnieki saņems arī nelielas pārsteiguma atzinības.

* FNA apkopotie dati par krāpšanas gadījumu statistiku 2024.gada piecos mēnešos (janvāris - maijs) četrās lielākajās bankās.

Par #viedpircējs:

Informatīvā kampaņa #viedpircējs, ko organizē Mastercard un Finanšu nozares asociācija, norisinās jau piekto gadu, katru reizi par savu mērķi izvirzot Latvijas sabiedrības finanšu pratības un personiskās finanšu drošības jautājumu veicināšanu. Šogad kampaņas mērķis ir palīdzēt senioru auditorijai apbruņoties ar zināšanām un saglabāt pārlicību, lai neuzķertos uz telefonkrāpnieku paņēmienu. Kampaņa norisināsies no 1. līdz 31. jūlijam, nodrošinot viegli uztveramus informatīvus materiālus, pasākumus un citas saistošas aktivitātes par digitālās drošības jautājumiem un drošu viedtālrunu izmantošanu saziņai ar nepazīstamiem kontaktiem. Sekot līdzi kampaņas gaitai un aktivitātēm ir iespējams #viedpircējs Facebook lapā: <https://www.facebook.com/viedpircejs/>.

Par Mastercard (NYSE: MA):

Mastercard ir globāls tehnoloģiju uzņēmums maksājumu nozarē. Mastercard misija ir savienot un vecināt iekļaujošu digitālo ekonomiku, kas sniedz ieguvumu ikvienam un visur, padarot darījumus drošus, vienkāršus, viedus un pieejamus. Izmantojot drošus datus un tīklus, partnerības un aizraušanos, mūsu inovācijas un risinājumi palīdz privātpersonām, finanšu iestādēm, valdībām un uzņēmumiem realizēt savu lielāko potenciālu. Ar savienojumiem vairāk nekā 210 valstīs un teritorijās Mastercard veido ilgtspējīgu pasauli, kas paver nenovērtējamās iespējas visiem. www.mastercard.com

Par Finanšu nozares asociāciju:

Finanšu nozares asociācija ir Latvijas finanšu nozari pārstāvis nacionālā un starptautiskā līmenī. Tā apvieno kā Latvijā reģistrētās bankas un ārvalstu banku filiāles, tā arī finanšu tehnoloģiju uzņēmumus, kā arī citus ar nozari saistītus uzņēmumus.